

ESG: Najviše se priča o regulativi i obvezama, a najmanje na koji način krenuti, koji su koraci

Pretraži ...

Iako ESG donosi okvir za održivost i odgovornost, u hrvatskom društvu još uvijek se doživljava kao birokratska apstrakcija, namet iz Bruxellesa ili prijetnja tradicionalnim modelima poslovanja. Ili je to sve na jednoj strani, a na drugoj naprosto treba shvatiti da uvođenje ESG praksi nije samo regulatorna obveza – to je i poslovna strategija koja otvara pristup novim izvorima kapitala.

Investitori i banke sve češće uvjetuju financiranje upravo održivim praksama. Tvrtke s jasnim ESG ciljevima lakše privlače strane partnere, jer globalni lanci opskrbe traže dobavljače koji poštuju visoke standarde.

Uz to, potrošači postaju sve svjesniji važnosti održivosti. Brendovi koji iskreno ulažu u okolišnu odgovornost, etičko poslovanje i dobrobit zajednice stječu lojalnost kupaca, dok se oni koji zanemaruju ESG sve češće suočavaju s reputacijskim krizama. Tu su činjenice.

Što ESG konkretno znači za hrvatske tvrtke i institucije? Jesu li to stvarni alati promjene ili samo krovni marketing? Tko ih provodi, a tko ih zloupotrebljava? Što donosi direktiva o novim pravilima o dokazivanju zelenih tvrdnji (The Green Claims Directive).

I kad smo htjeli detaljnije pisati o brojnim obvezama i rokovima vezanima uz ESG i kako će utjecati na poduzetnike i koje, vijest iz Vijeća EU pokazuje koliko je ta cijela priča i ciljevi još uvijek u razini nedovršenih želja, odnosno strateški neusuglašenih stajališta na području Europske unije. Pa moramo s tim početi jer za neke mijenja stvari. Vijeće je tako početkom srpnja 2025. prihvatilo svoje pregovaračko stajalište (tzv. opći pristup) o Prijedlogu direktive o izmjeni direktiva 2006/43/EZ, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 i (EU) 2024/1760 u pogledu određenih zahtjeva za korporativno izvješćivanje o održivosti i dužnu pažnju za održivo poslovanje.

Iza tih riječi krije se zapravo prijedlog pojednostavljenja zahtjeva i smanjivanja administrativnog opterećenja za poduzetnike te osiguravanja da propisi ne postanu prepreka gospodarskom rastu i konkurentnosti, pokušavajući postaviti učinkovit i razmjerni regulatorni okvir. Usvojeno stajalište odražava političku volju država članica Europske unije da pojednostave pravni okvir za izvještavanje o održivosti, uz očuvanje i zadržavanje temeljne svrhe tj. osiguranja transparentnosti i dostupnosti ključnih informacija o održivosti poslovanja i održivom poslovanju poduzetnika u Europskoj uniji.

U odnosu na izvorni prijedlog Europske komisije predstavljen 26. veljače jedna od ključnih izmjena odnosi se na redefiniranje kruga obveznika primjene CSRD-a (Corporate Sustainability Reporting Directive). Tako se dodatno sužava krug obveznika izvještavanja o održivosti: obvezni izvještavati o održivosti samo su poduzetnici koji zapošljavaju više od 1.000 radnika i ostvaruju neto prihode iznad 450 milijuna eura. Također, državama članicama ostavlja se mogućnost da poduzetnicima koji zapošljavaju između 500 i 1.000 zaposlenika, a trenutno su obuhvaćena prvim krugom primjene CSRD-a, odobre privremeno izuzeće od obveze izvještavanja do 31. prosinca 2026. godine.

Vratimo se mi na sadržaj, jer ESG je više od samog izvještavanja, kako smo i naveli.

ESG standardi – obveza, prilika i izazov za hrvatsko gospodarstvo

Pojam ESG – Environmental, Social, Governance – označava skup kriterija kojima se mjeri održivost i društvena odgovornost poslovanja. Nastali kao inicijativa za ulaganje s pozitivnim utjecajem na okoliš i društvo, ESG standardi danas su mnogo više od dobre volje poduzetnika. U Europskoj uniji, pa tako i u Hrvatskoj, ESG se sve snažnije povezuje s obvezama izvještavanja, pristupom kapitalu, reputacijom brenda i dugoročnom konkurentnošću. Pogledajmo stoga detaljnije tri stupa ESG-a i njihovo značenje:

E – Environmental (Okoliš): obuhvaća način na koji tvrtka upravlja utjecajem na okoliš – od emisije stakleničkih plinova, potrošnje energije i vode, gospodarenja otpadom, do prelaska na obnovljive izvore energije i očuvanja bioraznolikosti.

S – Social (Društvo): odnosi se na radne uvjete, poštivanje ljudskih prava, sigurnost zaposlenika, raznolikost i inkluziju, zaštitu potrošača te utjecaj na zajednicu u kojoj tvrtka posluje.

G – Governance (Upravljanje): uključuje transparentno i etično korporativno upravljanje, neovisnost nadzornih odbora, politike sprečavanja korupcije, odgovornost menadžmenta i poštivanje zakona.

U Hrvatskoj, obveza izvještavanja o održivosti regulirana je Zakonom o računovodstvu i usklađena s EU Direktivom o nefinancijskom izvještavanju (NFRD), a od 2024. počinje se primjenjivati nova **Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti** (CSRD). To je značilo da velike tvrtke od javnog interesa s više od 500 zaposlenika već nekoliko godina moraju objavljivati nefinancijska izvješća. Obveza se od 2024./2025. širila na sve velike tvrtke, a od 2026. trebala bi biti obuhvaćena i mala i srednja poduzeća koja kotiraju na burzi.

Izvještaji će morati biti u skladu s **ESRS standardima** (European Sustainability Reporting Standards) i obuhvatiti sve tri dimenzije ESG-a.

Mnoge hrvatske tvrtke, posebno mala i srednja poduzeća, suočavaju se, uz sve izazove poslovne opstojnosti i s još nekim izazovima vezanima samo uz ESG: nedostatkom stručnog kadra za izradu ESG strategije, visokim početnim troškovima prilagodbe te nejasnoćama oko mjerenja i izvještavanja.

Ključno je naglasiti i zapravo to svima treba biti na umu da se ESG ne svodi na formalno ispunjavanje izvještaja – tzv. *greenwashing* – nego da postane sastavni dio poslovne kulture. To pak zahtijeva edukaciju, dugoročno planiranje i praćenje rezultata.

Praćenje tih izvještaja i godišnjih izvještaja poduzetnika dat će svima u društvu točnu sliku, a dosadašnji hrvatski primjeri pokazuju da se ESG može provoditi uspješno i u različitim sektorima. Proizvođači hrane uvode lokalne dobavljače i smanjuju otpad od hrane, građevinske tvrtke prelaze na zelene materijale i energetska učinkovitost, IT sektor ulaže u raznolikost i rad na daljinu, dok turističke kompanije razvijaju održive pakete putovanja i čuvaju prirodnu baštinu.

ESG standardi u hrvatskom gospodarstvu više nisu pitanje „ako“, nego „kako“. Oni su most između profitabilnosti i odgovornosti, između tržišne konkurentnosti i etičkog poslovanja. Tvrtke koje na vrijeme integriraju ESG u strategiju ne samo da će jednom ispuniti zakonske obveze, nego će postati poželjan partner, poslodavac i brend u očima tržišta. U vremenu klimatskih i društvenih izazova, ESG nije trošak – on je investicija u održivu budućnost.

U nastavku serijala ESG – bauk ili rješenje istražiti ćemo kroz razgovore s brojnim dionicima kako koncept okolišne, društvene i upravljačke odgovornosti mijenja gospodarstvo, poslovne prakse i investicijske kriterije – te zašto se oko njega često stvara više straha nego razumijevanja. U središtu je analiza kako ESG standardi utječu na male i srednje poduzetnike, javna poduzeća, financijski sektor, lokalne zajednice i medijsko okruženje.

Objavu serijala autorice Ines Loje, financijski podržava Agencija za elektroničke medije, iz projekta Program poticanja novinarske izvrsnosti za 2025. godinu.

Autorica: Ines Loje Foto by Gerd Altmann from Pixabay

Objavljeno 13. kolovoza 2025. Sva prava pridržana PoslovniFM.

ESG

ESG ciljevi

europska unija

izvještavanje

održivost

okoliš

poslovanje

zelene tehnologije

PREPORUČENI SADRŽAJ

Vozi budućnost: XPENG EV automobili sad i u Hrvatskoj.

Oglas

Jedan od gledateljima najomiljenijih domaćih TV voditelja od sada će raditi u SDP-u: Preuzima važnu ulogu

Uhićena bivša šefica europske diplomacije

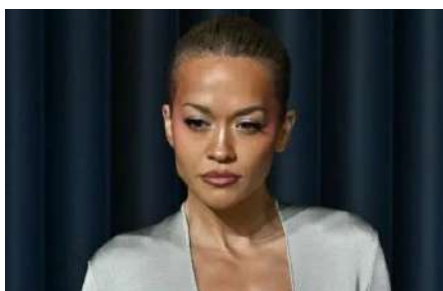

FOTO Ovo je možda najseksi izdanje Rite Ore ikad

Novi slučaj svastika: Na stadionu hrvatskog kluba iscrtili nacistički simbol

Udobnost doma na prvom mjestu – uz Clivet dizalice topline uživajte u savršenoj toplini.

Oglas

← Dr. Dragutin Matak: Ljubav je na čelu svega, a nada je disanje duše

Izbor iz javnih nadmetanja 30/2025 →